

ابعاد حقوقی تولید محصولات ترا ریخته

تالیف:
سید رضایی جنید

انتشارات راز نهان

۱۳۹۷

سرشناسه	: رضایی، جابر، ۱۳۷۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: ابعاد حقوقی تولید محصولات تراریخته/ نویسنده جابر رضایی جنید.
مشخصات نشر	: تهران: راز نهان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۳۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۸-۵۹۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: ص.ع به انگلیسی: Jaber Rezaei Joneyd. legal dimensions of transgenic products.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۳۱-۱۳۴.
موضوع	: گیاهان تراریخته -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Transgenic plants -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: گیاهان تراریخته -- قوانین و مقررات
موضوع	: Transgenic plants -- Law and legislation
موضوع	: مواد غذایی اصلاح شده زنتیکی -- قوانین و مقررات
موضوع	: Genetically modified foods -- Law and legislation
موضوع	: مالکیت صنعتی (حقوق بین الملل)
موضوع	: Industrial property (International law)
موضوع	: تکنولوژی زیستی -- صنعت و تجارت -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: Biotechnology industries -- Law and legislation -- Iran
موضوع	: مالکیت معنوی (حقوق بین الملل)
موضوع	: Intellectual property (International law)
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۳۰۴/۳۹ KMH
رده بندی دیویی	: ۶۳۱/۵۲۳۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۱۰۸۵۲

آدرس: میدان انقلاب، اول جهش زاده جنوبی، کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲

شماره تماس: ۰۲۱ ۶۹۰۱۱۴۱ - ۰۹۱۲۲۳۰۲۶۹

آدرس الکترونیکی: raznahanbook@gmail.com

آدرس سایت: www.raznahanbook.com

که عنوان کتاب..... ابعاد حقوقی تولید محصولات تراریخته
 که مولف..... جابر رضایی جنید
 که صفحه آرا..... رضا کاوه
 که طراح جلد..... رضا کاوه
 که ناشر..... رازنهان
 که شمارگان..... ۱۰۰۰ نسخه
 که نوبت چاپ..... اول ۱۳۹۷
 که قیمت..... ۱۴۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-448-595-1

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۵	فصل اول : کلیات و مفاهیم
۱۵	ترا ریخته
۱۵	معنی لغوی ترا ریخته
۱۵	معنای اصطلاحی ترا ریخته
۱۶	ژنتیک
۱۶	معنای لغوی ژنتیک
۱۶	معنای اصطلاحی ژنتیک
۱۷	بیوتکنولوژی
۱۷	معنای لغوی بیوتکنولوژی
۱۷	معنای اصطلاحی بیوتکنولوژی
۱۸	تاریخچه تولید و استفاده از محصولات ترا ریخته
۲۰	محصولات ترا ریخته
۲۰	معروفترین محصولات ترا ریخته
۲۰	جنبه‌ی اخلاقی تولید محصولات ترا ریخته
۲۱	کاربرد محصولات ترا ریخته
۲۲	فواید یا مزایای محصولات ترا ریخته
۲۳	مضرات محصولات ترا ریخته
۲۴	برجسب‌گذاری محصولات ترا ریخته و حقوق مصرف‌کنندگان
۲۵	موافقان و مخالفان برجسب‌گذاری محصولات ترا ریخته
۲۶	مشکلات و کمبودهای در زمینه برجسب‌گذاری کالاهای ترا ریخته
۲۶	برجسب‌گذاری محصولات ترا ریخته در جهان
۲۸	محصولات ترا ریخته از نگاه ادیان مختلف

۲۸.....	محصولات ترا ریخته از نگاه اسلام
۳۰.....	محصولات ترا ریخته از نگاه مراجع شیعه
۳۱.....	محصولات ترا ریخته از نگاه مسیحیت
۳۱.....	محصولات ترا ریخته از نگاه یهود
۳۲.....	خصوصیات ژنتیک و نقش آن در اصلاح گیاهان و سایر موجودات
۳۵.....	بیو تکنولوژی (زیست فن آوری) از دیدگاه ادیان مختلف
۳۶.....	ارتباط بیو تکنولوژی (زیست فن آوری) و کشاورزی
۳۷.....	ارتباط بیو تکنولوژی (زیست فن آوری) و علوم دامی
۳۷.....	نقش بیوتک، نوژی (زیست فن آوری) در آینده کشاورزی ایران
۳۷.....	جنبه های اخلاقی بیو تکنولوژی (زیست فن آوری) در ایران
۳۸.....	کاربرد مهم بیوتکنولوژی (زیست فن آوری)
۳۸.....	کاربرد بیوتکنولوژی، مهندسی ژنتیک (در کشاورزی_مواد غذایی
۳۹.....	کاربرد بیوتکنولوژی (مهندسی ژنتیک) در علوم پزشکی_دارویی
۴۱.....	فصل دوم: حقوق مالکیت های فکری و ترا ریخته
۴۱.....	حقوق مالکیت های فکری
۴۲.....	اقسام حقوق مالکیت های فکری
۴۲.....	حقوق مالکیت های ادبی و هنری
۴۳.....	حقوق مالکیت های صنعتی و تجاری
۴۳.....	اقسام حقوق مالکیت صنعتی
۴۳.....	حق اختراع
۴۶.....	علائم، علائم جمعی و نام های تجاری
۴۸.....	طرح های صنعتی
۴۹.....	حمایت از حقوق مالکیت فکری در مقررات تریپس
۴۹.....	حقوق مالکیت ادبی و هنری
۵۰.....	حقوق مالکیت های صنعتی
۵۰.....	علائم تجاری
۵۱.....	نشانه های جغرافیایی
۵۱.....	طرح های صنعتی
۵۲.....	حق ثبت اختراع
۵۲.....	حفاظت از اطلاعات افشا نشده

۵۶		نظام حقوقی متناسب با محصولات ترا ریخته
۵۸		حمایت از محصولات ترا ریخته در حقوق مالکیت‌های فکری
۵۸		رابطه‌ی بین پتنت، طرح صنعتی، علائم تجاری و محصولات ترا ریخته
۶۱		ثبت ژن‌های تحت حمایت حقوق مالکیت‌های فکری در بخش اختراعات
۶۲		چالش‌های مربوط به ثبت اختراعات داروهای تولیدی مبتنی بر تحقیقات ژنتیک
۶۳		حمایت از محصولات ترا ریخته در مقررات تریپس
۶۷		رژیم منحصربه‌فرد یا نظام حقوقی منحصربه‌فرد
۷۱		نظام حقوقی ترکیبی

فصل سوم: مسئولیت مدنی و کیفری در رابطه با محصولات ترا ریخته

۷۵		مسئولیت مدنی
۷۶		اقسام مسئولیت مدنی
۷۶		مسئولیت قراردادی
۷۷		مسئولیت تهری یا قانونی یا غیر قراردادی
۸۳		نحوه‌ی جبران خسارات ناشی از محصولات ترا ریخته طبق قوانین داخلی و بین‌المللی
۸۴		در نظام حقوقی و مقررات داخلی
۸۴		قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸
۸۶		قانون ایمنی زیستی
۸۹		قانون مسئولیت مدنی مصوب ۱۳۷۹
۸۹		قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۸۸/۷/۱۲
۹۰		قانون مدنی
۹۱		قواعد فقهی
۹۴		در نظام حقوقی و مقررات بین‌المللی
۹۴		پروتکل کارتاژها
۹۶		پروتکل ناگویا
۹۸		مقررات تریپس
۱۰۲		مسئولیت کیفری
۱۰۳		قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶
۱۰۳		حقوق مخترعین
۱۰۴		حقوق مالک علائم تجاری
۱۰۴		حقوق مالک طرح صنعتی

۱۰۵.....	حقوق مصرف‌کنندگان
۱۰۵.....	قانون ایمنی زیستی
۱۰۶.....	حقوق مصرف‌کنندگان
۱۰۶.....	طبق پروتکل جهانی ایمنی زیستی کارتاها
۱۰۷.....	پروتکل ناگویا
۱۰۸.....	قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان مصوب ۱۳۸۸ / ۷ / ۱۵
۱۰۸.....	حقوق مصرف‌کننده
۱۰۹.....	قانون مجازات اسلامی
۱۰۹.....	حقوقه اختراعین
۱۱۱.....	مقررات آیینس
۱۱۲.....	حقوق مصرف‌کننده
۱۱۲.....	حقوق مخترع
۱۱۳.....	حقوق مالک طرح معماری
۱۱۳.....	حقوق مالک علائم تجاری ثبت شده
۱۱۵.....	فصل چهارم: حمل و نقل فرامرزی یا ادارات و واردات محصولات ترا ریخته
۱۱۵.....	صادرات و واردات محصولات ترا ریخته در نظام حقوقی و قوانین و مقررات داخلی
۱۱۵.....	قانون ایمنی زیستی جمهور اسلامی ایران
۱۱۸.....	صادرات و واردات محصولات ترا ریخته در نظام حقوقی و قوانین و مقررات بین‌المللی
۱۱۸.....	پروتکل جهانی ایمنی زیستی کارتاها
۱۲۴.....	رعایت شرایط انعقاد قرارداد برای فروش یا خرید محصولات ترا ریخته در سطح بین‌المللی
۱۲۶.....	تعهدات فروشنده
۱۲۷.....	تعهدات خریدار
۱۲۸.....	اهداف اینکوترمز
۱۳۱.....	منابع و مآخذ

مقدمه

دنیای مدرن دنیای محصولات علمی و دستاوردهای مدرن است یکی از دستاوردهای علمی معاصر محصولات ترا ریخته است محصولات زیست شناسی و مهندسی ژنتیک و بیوتکنولوژی است این نشان از نقش و تأثیر رشد و ترقی زیست شناسی است در همین اساس است که گفته اند : بیو تکنولوژی پول درآوردن از طریق زیست شناسی است محصولات ترا ریخته هنوز در بسیاری از کشورهای جهان برای مردم ناشناخته است و از پیامدهای مثبت یا منفی آن در مردم کشورهای مصرف کننده مطلع نیستند با این حال نباید پیش داوری کرد در جهان و حقوق دانان که در مبنای اعتباریات استوار است و زود قضاوت کردن درست نیست مستند و مستدل نظر دادن یک دستور عقلانی و منطقی است درباره ی چیزی که اطلاعات کامل و دقیقی نداریم نمی توانیم نظر بدهیم درستی و دقیق بدهیم اما می توانیم جهت رعایت و ملاحظه رفاه، امنیت در زندگی جامعه بشری احتمالات خطر ساز را در نظر بگیریم و برای قانون گذار جامعه بشر هشدار لازم را بدهیم اما طرفدار اصل اباحه بودن نیز یک روش جسورانه در مسیر توسعه و پیشرفت است همیشه تحولات، اصلاحات و تغییرات در جامعه با موانع و مخالفینی روبه رو شده است محصولات ترا ریخته نیز از این فضای انتقادی دور نمانده است موافقین و مخالفین برای خود ادله و براهینی دارند علی رغم این نگرش های مثبت یا منفی موافقین و مخالفین حقوق دانان با حسن نیت کار علمی خود را دنبال می کنند می نویسند و نظر خودشان را

می‌دهند به نوعی تکلیف وجدانی و حرفه‌ای یک حقوق‌دان اقتضا دارد در تحلیل حقوقی یک پدیده و محصول را به مقدار دانش و تجربه‌ی خود داشته باشد تا به سمع و نظر همگان برسد و با دیدگاه‌های موافق و مخالف نیز مواجه شود و بتواند خود گاهی پیش‌قدم در ارائه‌یک نظر مسامحه و مناسب در روند مدیریت جامعه باشد تحلیل‌هایی بنابر همین فلسفه و هدف، در آشنا ساختن مخاطبین با عنوان‌ها و اصطلاحات و حقوقی و علمی مرتبط با محصولات ترا ریخته، خیلی ساده و سلیس در آغاز راه نخست ترا ریخته، ژنتیک، بیوتکنولوژی را در مفاهیم لغوی و اصطلاحی تعریف داده‌ام و در ادامه، همین مسیر از محصولات ترا ریخته و موافقین و مخالفین این محصولات به صورت مختصر مطالب را آورده‌ام سپس از حقوق مالکیت‌های فکری و اقسام آن سخن گفته‌ام و در عبارتی گویا و روشن هر یک از اقدام حقوق مالکیت‌های ادبی و هنری و صنعتی را نشان داده‌ام و در پایان همین بخش به اتمسفر و دلایل ارتباط تنگاتنگ بین محصولات ترا ریخته و حقوق مالکیت‌های فکری پرداخته‌ام و دیگر اینک، محدوده ترا ریخته به کدام بخش از حقوق مالکیت فکری نزدیک‌تر است؟ آنگاه در بخش دیگر و جداگانه، اشاره کردم به اینکه چه نظام حقوقی مفید و مؤثر می‌تواند حقوق و تعهدات پدیدآورنده، تولیدکننده، توزیع‌کننده، صادرکننده، واردکننده و مصرف‌کننده محصولات ترا ریخته را بهتر تأمین و تضمین نماید. در کشور ما در نظام حقوقی داخلی کدام قانون و قوانین به این مهم اشاره دارند یا پرداخته شد و در دیگر نظام‌های حقوقی بین‌المللی وضعیت چگونه است؟ کدام نظام حقوقی توانسته است به ابعاد مختلف حقوقی محصولات ترا ریخته توجه نماید؟ و یا اصلاً تمام ابعاد مختلف حقوقی محصولات ترا ریخته در یک قانون و در یک نظام حقوقی مطرح نشده است بلکه با جست‌وجو و تتبع در نظام‌های حقوقی مختلف در قوانین متعدد داخلی و بین‌المللی نظیر قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶، قانون ایمنی زیستی، مقررات تریپس، پروتکل کارتاژنا و ناگویا، قانون مدنی، قانون مسئولیت مدنی، قانون مجازات اسلامی و ... می‌توان هر بعد و وضعیت حقوقی این‌گونه از محصولات را بررسی کرد و شاید نیاز باشد یک رژیم منحصر به فرد یا نظام حقوقی ترکیبی مورد توجه قرار گیرد تا از پراکندگی مقررات و قوانین پرهیز گردد و این امکان باشد تا حقوق و تعهدات و مسئولیت‌های مدنی و کیفری هر شخصی از اشخاص مرتبط با محصولات ترا ریخته در یک قالب قانون دقیق، جامع روشن و بیان گردد سپس در تجزیه و تحلیل مسئولیت‌های مدنی و کیفری ناشی از قرارداد یا غیر قرارداد تمام اشخاص مرتبط با محصولات ترا ریخته در پرتو مقررات و قوانین داخلی و بین‌المللی اشاره شده است

و اینکه در صادرات و واردات این نوع از محصولات یا ترا ریخته چه ضوابط و محدودیت‌هایی وجود دارد و آیا کامل و مؤثر هستند در دفاع از حقوق مصرف‌کننده، یا باید تغییر یافته و اصلاح شوند؟ و در گردآوری مطالب مربوط به ابعاد حقوقی محصولات ترا ریخته از منابع در اختیار و موجود در کتابخانه‌های کشور و در دسترس از طریق اینترنت یا روش توصیفی تحلیلی با ملاحظه قلمرو و آثار مکتوب، شفاهی و تصویری مرتبط با محصولات ترا ریخته استفاده کردم توصیف عینی و واقعی در خصوص محصولات ترا ریخته در زمان حاضر به عبارتی آنچه را که هست و ملاحظه و مشاهده می‌شود به قلم آورده‌ام تا به نوعی این اثر در کنار دیگر آثار بتواند در قوانین تصمیم‌گیری مقبول و مؤثر باشد. طبیعی است که به قدر دانش و تجربه‌ی خود و منابعی که در دسترس بوده است این اثر حقوقی خارش یافته است و خالی از خطا و اشتباه نیست نگاه و نظر اهل فن / اساتید بزرگوار و ارزشمند و دانش‌پژنان فرهیخته رشته‌ی حقوق و کلیه وکلا عزیز، قضات گرامی و اندیشمندان و فعالان شایسته در عرصه تربیت / می‌تواند چراغ راه و روشنگر مسیر تحقیق و تکمیل باشد و تمام نقد و نظرهای با حسن نیت به کمال ادب و احترام می‌پذیرم.